

αμπάριζα

αμπάριζα, η, ουσ. [ίσως από το αλβαν. ambarese], είδος παιδικού παιχνιδιού που παίζεται στο ύπαιθρο από δυο ομάδες παιδιών και η μια ομάδα προσπαθεί να αιχμαλωτίσει την άλλη: «τα παιδιά της γειτονιάς έπαιζαν αμπάριζα στην αλάνα». Συνών. σκλαβάκια·

- **παίρνω αμπάριζα**, **α.** συγκεντρώνομαι για να προβώ σε μια δυναμική ή εντυπωσιακή ενέργεια: «για δες, το φίλο σου που παίρνει αμπάριζα να βγει στην πίστα!». (Λαϊκό τραγούδι: *εγώ μια τέτοια νύχτα τη λαχτάριζα· φτου, κι απ' την αρχή, και παίρνω αμπάριζα!*). **β.** παρασέρνω και ανατρέπω ό,τι βρίσκεται στο πέρασμά μου: «πάνω στη βιασύνη του να φύγει, πήρε αμπάριζα τραπεζάκια και ανθρώπους». **γ.** επισκέπτομαι διαδοχικά όλα τα γνωστά μου στέκια για να βρω κάποιον ή κάτι: «για να τον βρω, πήρα αμπάριζα όλα τα μπαράκια του κέντρου || για να βρω τ' ανταλλακτικό που χρειαζόμουν, πήρα αμπάριζα όλα τα μαγαζιά που πουλούν μεταχειρισμένα ανταλλακτικά». Συνών. *παίρνω μπάλα / παίρνω σβάρνα*·

- **παίρνω αμπάριζα και βγαίνω**, *προβαίνω* σε μια δυναμική, σε μια εντυπωσιακή ενέργεια με όλες μου τις δυνάμεις: «επειδή κατηγορούσε το φίλο μου, πήρα αμπάριζα και βγήκα και τον έσπασα στο ξύλο». (Λαϊκό τραγούδι: *παίρνω αμπάριζα και βγαίνω και τις βόλτες μου θα φέρνω*)·

- **τον παίρνω αμπάριζα**, **α.** τον παρασέρνω στο πέρασμά μου και τον ανατρέπω και, κατ' επέκταση, τον κυνηγώ, τον καταδιώκω, τον νικώ, τον κατανικώ: «μόλις αγρίεψε ο δικός σου για τις βλακείες που έλεγε ο άλλος, τον πήρε αμπάριζα μέχρι να πεις κύμινο». **β.** μιλώ ακατάπαυστα σε κάποιον, δεν τον αφήνω να αρθρώσει λέξη, μονοπωλώ το χρόνο του: «με πήρε αμπάριζα με τα προβλήματά του και δε μ' άφησε να πω κουβέντα». **γ.** του επιτίθεμαι με λόγια επιπλήττοντάς τον αυστηρά: «μόλις τον είδε, τον πήρε αμπάριζα και τον στόλισε από πάνω μέχρι κάτω». Συνών. *τον παίρνω σβάρνα*·

- **τους παίρνω αμπάριζα**, **α.** τους κυνηγώ, τους διασκορπίζω: «η αστυνομία τους πήρε αμπάριζα και οι διαδηλωτές σκορπίστηκαν στους γύρω δρόμους». **β.** κουτσομπολεύω έναν έναν όλους τους γνωστούς του κύκλου μου: «μόλις ανοίξει το στόμα του, τους παίρνει όλους αμπάριζα και βγάζει τ' άπλυτά τους στη φόρα». **γ.** επισκέπτομαι κάποιους διαδοχικά ζητώντας ή επιδιώκοντας κάτι: «μια και ήταν φίλοι μου, τους πήρα αμπάριζα όλους, μήπως και με βόλευαν σε καμιά δουλειά». Συνών. *τους παίρνω σβάρνα*.